

02.10.2020

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**2 Ekim 2020
Cuma**

02.10.2020

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

2 Ekim 2020 Cuma

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ YÖNETMELİKLER

- Millî Eğitim Bakanlığı Kurum Açma, Kapatma ve Ad Verme Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Silahlı Kuvvetlerde Görevli Öğretmenler Staj Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik
- Karabük Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği

TEBLİĞ

- Kurumsal Yönetim Tebliği (II-17.1)’nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (II-17.1.a)

KURUL KARARI

- Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulunun 29/9/2020 Tarihli ve 2020/DK-İD/274 Sayılı Kararı

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

- Anayasa Mahkemesinin 22/7/2020 Tarihli ve 2018/10953 Başvuru Numaralı Kararı

Döviz hesapları 391 milyon \$ azaldı

Döviz kurlarında oldukça hareketli haftalar yaşanırken vatandaşların hesabındaki döviz tutarı dolar 391 milyon dolar azaldı. Ancak yaşanan gerilemede euro/dolar paritesindeki düşüş etkili oldu.

Merkez Bankası'nın, 25 eylül haftasına ilişkin açıkladığı para banka istatistiklerine göre, vatandaşların banka hesaplarındaki döviz tutarı bir önceki haftaya göre 391 milyon dolar geriledi ve 217 milyar 743 milyon dolara düştü.

Banka hesaplarında bulunan döviz miktarında yaşanan 391 milyon dolarlık düşüşte bireysel hesaplardan yapılan 906 milyon dolarlık döviz satışı etkili oldu. Bireysel hesaplar satarken tüzel hesaplar ise 515 milyon dolarlık alım yaptı.

Euro hesaplar parite etkisiyle düştü

Hesaplardaki hareketlilik döviz cinslerine göre değerlendirildiğinde ise dolarda artış euro hesapların ABD Doları karşılığında ise düşüş yaşandı. Geçtiğimiz hafta itibarıyla dolar cinsi hesaplardaki tutar 611 milyon dolar artarak 118 milyar 272 milyon dolara yükseldi. Euro hesapların dolar karşılığı ise 523 milyon dolar düşerek 62 milyar 780 milyon dolara geldi. Euro hesaplardaki gerileme euro/dolar paritesindeki düşüşten kaynaklandı. Euro hesaplar dolara çevrilmeden hesaplandığında yaklaşık 450 milyon euro civarı artış söz konusu...

Kıymetli maden hesapları da geriledi

Dolar ve euro dışındaki döviz türlerindeki değişim ise 138 milyon dolarlık artış yönünde oldu. Diğer döviz cinsi hesapların toplam tutarı ise 4 milyar 46 milyon dolar düzeyinde. Kıymetli maden hesapların dolar karşılığında ise 617 milyon dolarlık gerileme yaşandı ve toplam hesap büyüklüğü 32 milyar 645 milyon dolar oldu.

HAZİNE BU AY 20 MİLYAR LİRA BORÇLANACAK

Hazine ve Maliye Bakanlığı, ekim-aralık döneminde 84.7 milyar liralık iç borç servisine karşılık, 47 milyar liralık iç borçlanmaya gidecek. Hazine, ekimde 20 milyar lira, kasımda 15 milyar lira, aralıkta da 12 milyar lira iç borçlanma yapacak. Bakanlığın ekim-aralık dönemi iç borçlanma stratejisinde, ekimde 43.7 milyar liralık iç borç servisine karşılık 20 milyar liralık, kasımda 29 milyar liralık iç borç servisine karşılık 15 milyar liralık, aralıkta 12 milyar liralık iç borç servisine karşılık 12 milyar liralık iç borçlanma yapılması öngörülüyor. Analistler Hazine'nin itfa programı kapsamında piyasada para bırakacak olması olumlu algılanıyor. Ekimdeki iç borçlanmanın 18.9 milyar lirasının piyasadan, 1.1 milyar lirasının kamuya satışlardan, kasım iç borçlanmasının 11.9 milyar lirasının piyasadan, 1.5 milyar lirasının kira sertifikasından, 1.6 milyar lirasının kamuya satışlardan, aralık iç borçlanmasının ise 11.2 milyar lirasının piyasadan, 0.8 milyar lirasının da kamuya satışlardan oluşması bekleniyor. Söz konusu dönemde dış borçlanmaya gidilmeyecek. Bu dönemde 13 tahvil ihalesi düzenlenecek,

1 kira sertifikasının doğrudan satışı gerçekleştirilecek. Ekimde 47.7 milyar liralık, kasımda 33 milyar liralık, aralıkta ise 18.1 milyar liralık ödeme yapılacak. Bu ödemelerin 14.1 milyar lirası dış borç servisinden oluşacak. Öte yandan, borçlanma dışı kaynakların ekimde 27,7 milyar lira, kasımda 18 milyar lira ve aralıkta ise 6,1 milyar lira olması öngörülüyor.

Yandı vatandaş ağlayanı yok! Ayçiçek yağına ne kadar zam geldi biliyor musunuz?

Her ürüne yapılan zamlardan sonra vatandaş ne yapacağını şaşırıldı. En ucuz ürünü bulmak için market market dolaşım promosyon ürünlere bakan vatandaşlar "Yeter artık" diyerek isyan etti.

Eylül ayı başında 40-45 TL aralığında satılan 5 kilogramlık ayçiçek yağı fiyatı, son 1 ay içinde yüzde 50 arttı. 1 Ekim itibarıyla 55-60 TL'den satılan ayçiçek yağındaki fiyat artışının en önemli sebebi ise Türk Lirası'nın dolar karşısında hızla değer kaybetmesi.

DÖVİZ HAREKETLİLİĞİ YAĞ FİYATLARINA DA YANSIDI

Sözcü'den Taylan Büyükşahin Türkiye'nin yıllık 3 milyon ton ayçiçek üretimine ihtiyacı olduğunu söyleyen CHP Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu, bunun 1.8 milyon tonunun ithal edildiğini, bu nedenle döviz kurlarındaki hareketlerin yağ fiyatlarına doğrudan yansıdığını ifade etti.

ÇÖZÜMÜNÜ ANLATTI

Yılda en az 1 milyar doların ayçiçek ithalatına gittiğini belirten Gaytancıoğlu, bu paranın çiftçilere verilmesi gerektiğini vurguladı. Gaytancıoğlu, "Yerli üreticiyi desteklemekten başka çare yok. İthalat maliyetini yerli üreticiye aktardığımızda yani ithalata ödediğimiz fiyatı yerli üreticiye verdiğimizde inanın sorun kendiliğinden çözülecek" dedi.

"DIŞA BAĞIMLILIK PERİŞAN EDER"

Kuraklık ve pandemi nedeniyle ülkelerin stokçu politikalar yürütmesinin ayçiçek fiyatını artırdığını söyleyen Okan Gaytancıoğlu, döviz kurlarının artmasıyla da fiyatların iyice yükseldiğini belirtti. Gaytancıoğlu, "Üretebileceğiniz ürünlerde dışa bağımlılık sizi perişan edebilir. Ne gıda enflasyonunu dizginleyebilirsiniz, ne üreticinizi, ne de tüketicinizi memnun edersiniz. Memnun olanlar sade size ürün satanlardır" dedi.

Korona virüsün etkisi ne kadar devam edecek. OPEC'ten açıklama geldi

Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC) Genel Sekreteri Muhammed Barkindo, yeni tip korona virüs (Kovid-19) salgını nedeniyle küresel piyasalardaki belirsiz ve risklerin petrol piyasasını ve ekonomik toparlanmanın hızını etkilemeye devam edeceğini belirtti.

AA - OPEC'in sosyal medya hesabından hesabından yapılan açıklamada, küresel petrol arz ve talebine ilişkin teknik bir toplantı gerçekleştirildiği bildirildi.

Toplantıya OPEC ve OPEC dışı petrol üreticisi ülkeler ile uzmanların katıldığı kaydedilen açıklamada, Kovid-19 salgınının petrol sektörüne olan etkilerinin değerlendirildiği ifade edildi.

Açıklamada görüşlerine yer verilen OPEC Genel Sekreteri Muhammed Barkindo, **"OPEC, petrol piyasasının dengeleneceğine yönelik iyimserliğini temkinli bir şekilde sürdürüyor. Buna rağmen belirsizlik ve riskler petrol piyasasını ve ekonomik toparlanmanın hızını etkilemeye devam edecek. Bu toplantı da dahil olmak üzere ham petrol üretimine ilişkin konulara yönelik diyaloglarımız devam edecek."** dedi.

Erdoğan: Kadınların işgücüne katılımını teşvik ettik

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, "Güçlü kadın, güçlü aile, güçlü toplum" ilkesinden hareketle, kadın ve kız çocuklarının eğitimi ile kadınların iş gücüne katılımını teşvik ettik." dedi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Birleşmiş Milletler (BM) 75. Genel Kurulu kapsamında düzenlenen "4. Kadın Konferansı 25. Yıl Dönümü Yüksek Düzeyli Etkinlikliği"ne video mesajla katıldı.

Konuşmasına, kendisini dinleyenleri selamlayarak başlayan Erdoğan, Pekin Deklarasyonu'nun, kabulünden 25 yıl sonra dahi, kadın ve kız çocuklarının hakları için bir kilometre taşı olmaya devam ettiğini belirtti.

Deklarasyonunun yerel, bölgesel ve küresel düzeyde gözden geçirme sürecine büyük önem attıklarını dile getiren Erdoğan, gözden geçirme süreçlerinin, kaydedilen ilerlemenin 1995'te taahhüt edilenin gerisinde kaldığını gösterdiğine dikkati çekti.

Erdoğan, bugünden itibaren daha fazlasının yapılması gerektiğine işaret ederek, "Türkiye olarak, son yıllarda kadının sosyal hayattaki rolünün güçlendirilmesi için tarihi nitelikte adımlar attık. 'Güçlü kadın, güçlü aile, güçlü toplum' ilkesinden hareketle, kadın ve kız çocuklarının eğitimi ile kadınların iş gücüne katılımını teşvik ettik." dedi.

Türkiye'de kadın iş gücünü 3 milyon 926 bin kişi artırarak 10 milyon 686 bine, kadın istihdamını 2 milyon 802 bin kişi artırarak 8 milyon 924 bine çıkardıklarını ifade eden

02.10.2020

Erdoğan, yine bu dönemde kadınların iş gücüne katılma oranının 6,5 puan artarak yüzde 34,4'e yükseldiğini aktardı.

Erdoğan, göreve geldiklerinde 6 yaş ve yukarı nüfus içinde kadın okuryazarlık oranı yüzde 79,9 iken, bu oranın 2019'da yüzde 95,3'e ulaştığını söyledi.

Kadına yönelik şiddetle ilgili çalışmalara da değinen Cumhurbaşkanı Erdoğan, şöyle konuştu:

"Kadına yönelik şiddete karşı mücadelemizi de çok yönlü, bütüncül bir yaklaşımla ve sıfır tolerans ilkesiyle yürütüyoruz. Ülkemizdeki tek bir kadının dahi şiddete uğramasına, hakkının, hukukunun, onurunun çiğnenmesine asla tahammülümüz yoktur. Sayın Volkan Bozkır'ın Genel Kurul'un bu yılki çalışmaları için belirlediği öncelikler arasında 'kadınların hayat standartlarının ve haklarının güçlendirilmesi, hayatın tüm alanlarına eşit katılımlarının sağlanması ve toplumdaki statülerinin yükseltilmesi'nin de bulunmasını takdirle karşılıyoruz. Sayın Bozkır'a bu anlamlı çalışmasında gereken her türlü desteği vermeyi sürdüreceğiz."

"Kadınlar, salgından olumsuz etkilendi"

COVID-19 salgınının, kadın haklarının, aradan geçen 25 yıla rağmen, halen ne kadar kırılan olduğunu gösterdiğini belirten Erdoğan, kadınların, salgından en olumsuz etkilenen toplum kesimlerinin başında yer aldığına vurgu yaptı.

Erdoğan, birçok ülkede kadına yönelik şiddet eylemlerinin tırmandığına, ekonomik ve sosyal olarak kadınların omuzlarındaki yükün daha da ağırlaştığına dikkati çekerek, şunları kaydetti:

"Türkiye olarak bu süreçte 'ev içi' şiddetin artma ihtimalini dikkate alarak yeni 'kadın konukevleri' açtık. Böylece müessif hadiseler karşısında mağdurları koruma kapasitemizi daha da güçlendirdik. Ayrıca, istihdam önlemleri ve kadın dostu politikalar uyguladık. Sosyal Destek Hattı ve özel olarak geliştirilen mobil uygulama ile şiddet ve istismar vakalarının ilgili birimlere anında bildirilmesini sağladık. Kadınların bu zorlu süreçten daha güçlü çıkmasını temin etmek hepimizin sorumluluğudur. Bu yılki gözden geçirmenin '2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi' kapsamında yapılmasını bu açıdan anlamlı buluyoruz."

Cumhurbaşkanı Erdoğan, konuşmasının sonunda toplantının hayırlara vesile olması temennisinde bulundu.

MSB: 'Genel ilkelerde' ortak anlayışa varıldı

Milli Savunma Bakanlığı'nın açıklamasında, "Türkiye ve Yunanistan askeri heyetleri arasında NATO Karargahı'nda yapılan toplantılar sonucunda 'genel ilkelerde' ortak anlayışa varıldı" ifadelerine yer verildi.

Milli Savunma Bakanlığında (MSB), Türkiye ve Yunanistan askeri heyetleri arasında NATO Karargahı'nda yapılan toplantılar sonucunda "genel ilkelerde" ortak anlayışa varıldığı bildirildi.

MSB'den, Türkiye-Yunanistan arasında yapılan teknik toplantılara ilişkin açıklama yapıldı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg görüşmesi sonrasında, Türkiye-Yunanistan askeri heyetleri arasında "Ayrıştırma Usullerinin" ele alındığı toplantıların yapılmasına karar verildiği anımsatılan açıklamada, şunlar kaydedildi:

"Bu kapsamda Türkiye ve Yunanistan askeri heyetleri arasında NATO Karargahı'nda yapılan toplantılar sonucunda 'genel ilkelerde' ortak anlayışa varıldı. Doğu Akdeniz'deki unsurların emniyetle görev yapmalarına yönelik icra edilecek koordinasyonun teknik detaylarının görüşüleceği bir sonraki toplantının 5 Ekim 2020'de NATO Karargahı'nda yapılması planlanmaktadır."

Anayasa Mahkemesi'nden çoklu baro reddi

Son dakika... Anayasa Mahkemesi Genel Kurulu, çoklu baro sistemini getiren kanunun iptal istemini reddetti.

Gelen son dakika bilgisine göre, **Anayasa Mahkemesi** (AYM) Genel Kurulu, **CHP**'nin, 5 binden fazla avukatın bulunduğu illerde 2 bin avukatla yeni baro kurulabilmesini düzenleyen kanunun iptal istemini oy çokluğuyla reddetti. Genel Kurul, CHP'nin, çoklu baro düzenlemesinin önünü açan 7249 sayılı "Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"un Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle iptali ve yürürlüğünün durdurulması istemini gündem toplantısında ele aldı.

Yüksek Mahkeme, 5 binden fazla avukatın bulunduğu illerde 2 bin avukatla yeni baro kurulabilmesini düzenleyen kanunun iptal istemini oy çokluğuyla reddetti.

Anayasa Mahkemesi Genel Kurulunun gerekçesi daha sonra açıklanacak.

BM, Türkiye-Libya anlaşmasını tescil etti

BM, Türkiye ve Libya arasındaki deniz sınırı anlaşmasını tescil etti.

Birleşmiş Milletler (BM), Türkiye ve Libya arasındaki deniz sınırı anlaşmasını tescil etti.

BM tarafından yayımlanan tescil belgesine göre, BM Genel Sekreteri Antonio Guterres, Türkiye ve Libya arasında imzalanan uluslararası anlaşmayı 30 Eylül'de BM Şartı'nın 102'nci maddesi gereği onayladı.

Türkiye ile Libya Hükümeti, 27 Kasım'da "Güvenlik ve Askeri İşbirliği Mutabakat Muhtırası" ile iki ülkenin uluslararası hukuktan kaynaklanan haklarının muhafazasını hedefleyen "Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılmasına İlişkin Mutabakat Muhtırası" imzalamış ve anlaşmayı tescil edilmesi için BM'ye göndermişti.

ABD Başkanı Trump ve eşi Melania Trump'ın COVID-19 testi pozitif çıktı

ABD Başkanı Donald Trump, kendisi ile eşi Melania Trump'ın COVID-19 testinin pozitif çıktığını açıkladı.

ABD Başkanı Donald Trump, kendisi ile eşi Melania Trump'ın koronavirüs testinin pozitif çıktığını açıkladı. ABD Başkanı Trump, COVID-19'a yakalandığını Twitter hesabından yaptığı açıklamayla duyurdu.

Açıklamasında Trump, "Bu gece First Lady ve benim COVID-19 testimiz pozitif çıktı. Karantina ve iyileşme sürecine hemen başlayacağız. Bu süreci beraberce atlatacağız." ifadelerini kullandı.

Trump, kısa süre önce, danışmanlarından Hope Hicks'in COVID-19 testinin pozitif çıkmasının ardından kendisi ile eşinin karantina sürecine başlayacağını açıklamıştı. Trump'ın yakın danışmanlarından Hicks, son dönemde ABD Başkanı'nın birçok seçim gezisinde yanında yer alan isimlerden biriydi.

Trump'ın doktoru: Başkan tedavi sürecinde görevini yerine getirebilecek durumda

02.10.2020

ABD Başkanı Donald Trump'ın doktoru Sean P. Conley, Başkan Trump ve eşi Melaine Trump'ın COVID-19 testlerinin pozitif çıktığını, ancak her ikisinin de sağlık durumlarının iyi olduğunu belirtti ve Başkan Trump'ın tedavi sürecinde görevlerini herhangi bir aksama olmadan yerine getirmeye devam edebileceğini bildirdi.

Doktor Sean P. Conley, Beyaz Saray Basın Sözcüsü'ne gönderdiği mektupta Beyaz Saray sağlık ekibinin ve kendisinin Başkan Trump ile eşini titizlikle izlemeye devam edeceklerini, Ülke'nin en büyük sağlık profesyonelleri ve kurumlarının sağladıkları desteği teşekkür ettiğini ifade etti.

Donald J. Trump ✓
@realDonaldTrump

Tonight, @FLOTUS and I tested positive for COVID-19. We will begin our quarantine and recovery process immediately. We will get through this TOGETHER!

7:54 AM · Oct 2, 2020

550.2K See the latest COVID-19 information on Twitter

İngiltere, Türkiye'yi yeniden karantina listesine aldı

İngiltere Ulaştırma Bakanı Shapps, Türkiye'nin güvenli ülkeler listesinden çıkarıldığını duyurdu.

İngiltere Ulaştırma Bakanı Grant Shapps Türkiye'nin güvenli ülkeler listesinden çıkarıldığını duyurdu.

Twitter hesabı üzerinden açıklama yapan Shapps, uygulamanın 3 Ekim'den itibaren başlayacağını belirtti.

İngiltere'ye bu ülkelerden gelecek olanların kendilerini 14 gün evlerinde izole etmelerinin gerektiğini aksi durumda 10 bin sterline kadar para cezası ile karşılaşabileceklerini kaydeden Shapps, yolcuların ülkeye giriş yapmadan güvenlik formlarını doldurup görevlilere teslim etmeleri uyarısında da bulundu.

"Türkiye vakaları farklı tanımlıyor"

Türkiye'nin listeden çıkarılmasına ilişkin "Türkiye'yi 'seyahat koridoru' listesinden çıkarıyoruz. Türkiye COVID-19 vakalarını Dünya Sağlık Örgütü(WHO) ve Avrupa Hastalık Önleme ve Kontrol Merkezi(ECDC) gibi uluslararası örgütlerin kabul ettiğinden farklı şekilde tanımlıyor." ifadesini kullandı.

İngiliz Bakan, vakalardaki haftalık artışın 2 kata ulaşması nedeniyle Polonya'nın da listeden çıkarıldığını açıkladı.

Türkiye, 10 Temmuz'da "seyahat koridoru" oluşturulan ülkeler arasına katılmıştı.

02.10.2020

Ferit Barış PARLAK

02 Ekim 2020

Dengelenme için “yumurta örneği” ...

Planlayamadığımız için...

Sürekli “istim üstünde” olan yüzlerce ürünümüz/ sektörümüz var...

★ ★ ★

Bırakın yüzlerce ürünümüzü...

Bu durumu tek bir ürünümüzde yaşamak dahi...

Döviz, enflasyon, faiz gibi makro sorunlarımızın nedeni...

★ ★ ★

Örneğin yumurta...

Çok şükür, fazlasıyla üretebiliyorduk...

Ürettiğimiz yüzde 30'unu da ihraç ediyorduk...

★ ★ ★

Ama...

Ürettiğimiz gibi sattığımız için...

O'nu “likit yumurta”ya çeviremediğimiz için...

Yem, ilaç, savunma sektörlerinde kullanıp 5-100 kat daha fazla kazanmayı düşünemediğimiz için...

Bu nedenle uzak coğrafyalara satabilme şansını erittiğimiz için...

02.10.2020

★ ★ ★

Yakın coğrafyaya satmak zorunda kalıyorduk...

Ve...

İhracatın yüzde 85'ini Irak'a gerçekleştiriyorduk...

Irak pazarındaki ve/veya turizmdeki en küçük sorunda ise yumurta üreticilerimizden gelen sıkıntılı haberlere maruz kalıyorduk...

★ ★ ★

Ve...

Birçok üründe olduğu gibi, üretimin ekosisteme sağladığı/sağlayacağı fayda yerine, zararı hesaplamaya başlıyorduk!

★ ★ ★

Neden mi?

Özeliyle, kamusuyla, "Katma değeri yüksek ürün üretmeliyiz" diye yeri göğü inletiyoruz...

Sonra...

Sadece "kabuklu yumurta" üretimini destekliyoruz/desteklenmesini istiyoruz...

Sanayi ürünü olacak yumurta ürünlerini desteklemiyoruz/desteklenmesi için girişimde bulunmuyoruz...

VELHASIL...

Sorunu/sorunları biliyoruz...

OECD Tarım ve Gıda Komitesi Başkanı Metin Akman'ın, "Yumurtanın sanayide kullanılmasını artırmak için dünyadaki tüm mevzuatları okuyup, anladık. Kamudaki paydaşlarımıza da çok iyi anlattık ve onları inandırdık. Sanayi ürünleri üretimini artıracak mevzuat 6-12 ay içerisinde çıkar" cümlesinden hareketle. Ekonomide dengelenme için, sektöründe dünya ihtiyacını/ uygulamalarını bilenlere ve onları dinleyip/engel kaldıran bürokrat/siyasetçiye ihtiyaç duyuyoruz...

Alaattin AKTAŞ

02 Ekim 2020

Yıllık ihracat 170 milyarı aşamaz oldu

✓ Yıllık ihracatta 170 milyar doların bir süre daha aşamayacağı ekonomi yönetimi tarafından da kabullenildi. Bu yılın ihracat beklentisi 166 milyar dolar.

✓ Bu yıl mazeretimiz var; tamam. Ama ya yıllar önce 500 milyar öngörüp şimdi 214 milyara razı olduğumuz 2023 için mazeretimiz ne?

Dış ticarete aydan aya olan değişimler çok farklılık gösterebilir. İhracat ya da ithalatın birkaç ay çok artması veya azalmasını öyle fazla da önemsememek gerekir. Önemli olan uzun dönemdeki seyrin yönüdür.

Bu nedenle ihracat ve ithalatın yıllıklandırılmış gidişatına baktık. İhracat açısından tablo hiç parlak değil.

İthalatı ise artış ya da gerilemenin detaylarına bakarak değerlendirmekte yarar var.

Yıllık ihracat 2019'da 180.8 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmişti. İhracatı birer ay kaydırarak son on iki ay toplamını almak suretiyle izlediğimizde ortaya çıkan tablo şu:

Bu yılın ilk iki ayında bir miktar artan ihracat, pandeminin etkisiyle marttan itibaren gerilemeye başlıyor ve mayısla birlikte 170 milyar doların altına iniyor. Zaten sonra da dört ay geçiyor ve biz bir daha 170 milyar dolar sınırını aşabilmiş değiliz.

Yıllıklandırılmış dış ticaret dört aydır 165-170 milyar dolar bandında ve son resmi veri olan ağustostaki düzey de 165.7 milyar dolara işaret ediyor.

Gidişatın ağustostan sonraki aylarda değişmeyeceği ekonomi yönetimince de kabullenilmiş durumda. Geçtiğimiz günlerde açıklanan yeni ekonomi programında da bu yılın ihracatı 165.9 milyar dolar olarak tahmin ediliyor.

İhracatta hedefler 2021 için 184 milyar, 2022 için 198 milyar, 2023 için ise 214 milyar dolar.

Altın yok mu altın!

Yıllıklandırılmış ihracatta ilk sekiz ayda belirgin bir gerileme gözlenirken ithalattaki düşüş daha ılımlı. Aralıkta 210 milyar dolar olan yıllık ithalat ilk üç ay arttıktan sonra gerilemeye başladı ve temmuzda 205.6 milyar dolara kadar indi.

Ağustosta yaşanan hızlanmanın ve yıllık tutarın 209 milyar dolara yaklaşmasının nedenini ise biliyoruz; altın ithalatı.

Ağustosta tam 4 milyar dolarlık altın ithal edildi, ilk sekiz aydaki ithalat da 15 milyar doları buldu.

Sekiz aylık dönemdeki altın ihracatı ise yalnızca 1.8 milyar dolar.

Hangi ülkeler?

Sekiz aydaki 15 milyar dolarlık altın ithalatında beş ülke öne çıktı.

İthalatın üçte birden fazlası Irak'tan yapıldı. Bu ülkeden sekiz ayda tam 5.8 milyar dolarlık altın ithal edildi.

Irak'ı 2.8 milyar dolarla Birleşik Arap Emirlikleri, 2.3 milyar dolarla İsviçre, 829 milyon dolarla Libya ve 591 milyon dolarla Almanya izledi.

Faizi düşürdükçe...

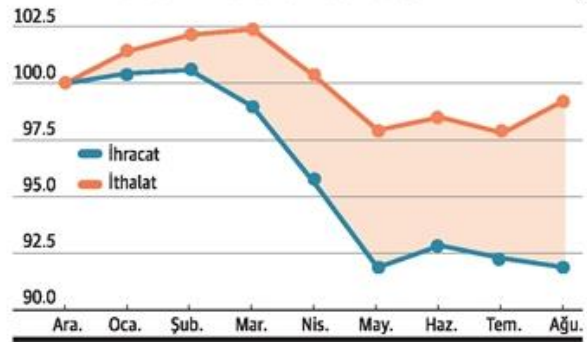
Altın fiyatlarını belirleyen temel etken hiç kuşku yok ki uluslararası alandaki gelişmeler. Ancak biz bu yıl adeta elbirliğiyle yurtiçinde altının çok değer kazanması için çaba gösterdik.

Bir dönem faizin çok düşük tutulması ve enflasyonun altında kalması, vatandaşın da en güvenilir yatırım aracı olarak gördüğü altına yönelmesi talebi bir anda yukarı çekiverdi.

Sonuç ortada; yalnızca ağustosta rekor düzeyde 4 milyar dolarlık ithalat yapıldı, sekiz aydaki ithalat da 15 milyar doları buldu.

Yıllıklandırılmış dış ticaret (Milyar dolar)

	İhracat	İthalat	Açık	Karşılama oranı (%)
Aralık	180,8	210,3	-29,5	86,0
Ocak	181,6	213,4	-31,7	85,1
Şubat	181,9	215,0	-33,0	84,6
Mart	178,9	215,5	-36,6	83,0
Nisan	172,6	211,0	-38,4	81,8
Mayıs	165,6	205,8	-40,2	80,5
Haziran	167,5	207,1	-39,6	80,9
Temmuz	166,4	205,6	-39,2	81,0
Ağustos	165,7	208,7	-43,1	79,4

Yıllık ihracat-ithalat endeksi (Aralık 2019=100)**286 milyar dolarlık revizyon!**

Cumhuriyetimizin 100'üncü yılını kutlayacağımız 2023 için ihracatın 214 milyar dolar olarak öngörüldüğünü belirttik. Yani bu yılın gerçekleşme tahmini olan 165.9 milyar dolara göre yüzde 29'luk bir artış öngörülüyor.

Üç yılda yüzde 29 artış pekala mümkün. Çünkü bu yılın gerçekleşmesi zaten normalin çok çok altında. Asıl artış oranını belki de 2019'un 180.8 milyar dolarına göre hesaplamak gerekir. 2019'daki gerçekleştirmeye göre öngörülen artışın oranı ise yalnızca yüzde 12.

Artış oranı ister yüzde 12 olsun, ister yüzde 29 ya da 39! Cumhuriyetimizin 100'üncü yılı için 500 milyar dolarlık bir hedef vardı, değil mi... Eğer 2023 için şimdi öngördüğümüz tutara ulaşabilirsek, 286 milyar dolarlık bir sapma olacak.

Sanırım yıllar öncesinin popüler dizisi Uzay Yolu'nda geçiyordu; 2005 yılında uzay kolonileri kurulacaktı. Demek ki her öngörülen olmuyor.

Abdulkadir Selvi

Yeni dönemde Meclis'i ne bekliyor?

2 Ekim 2020

Siyasetin kalbinin attığı Meclis'i haftanın birkaç günü ziyaret eden bir gazeteci olarak Meclis'i de siyaseti de özlediğimi hissettim.

Meclis'e ilk adım attığımda HDP Eş Genel Başkanı **Mithat Sancar**, basın girişinde Meclis'e girmeyeceklerini açıklıyordu. Basın bürosundan giremeyince iktidar kulisinden giriş yaptım. Meclis'in açılışına yarım saat olmasına rağmen AK Parti milletvekilleri birer ikişer geliyorlardı. Milletvekilleriyle kuliste selamlaştık, ayaküstü sohbet ettik. Önceden Genel Kurul saatine kadar kuliste oturup çay-kahve içerek sohbet eden milletvekilleri koronavirüs nedeniyle Genel Kurul salonuna girmeyi tercih ettiler.

MİLLETVEKİLLERİ KILO VERMİŞ

Yaz tatili sırasında milletvekillerinin kilo verdiği dikkatimi çekti. AK Partililer, düzenli olarak spor yapmaktan ziyade yürüyüş yapmayı tercih etmişler. “**10 bin adım altına düşmedim**” diyen de oldu, “**Dağ bayır yürüdüm**” diyen de. Hep gerilim içinde gördüğüm milletvekillerini tatil nedeniyle dinlenmiş buldum. Ama koronavirüs nedeniyle biraz tedirginlerdi.

BAHÇELİ ERKEN GELMİŞTİ

Cumhurbaşkanı **Erdoğan** gelmeden muhalefet kulisinin nabzını tutmak istedim. MHP Genel Başkanı **Devlet Bahçeli** her zaman oturduğu locadaydı. MHP grup başkanvekilleri ve milletvekilleri etrafında bir halka oluşturmuştu. **Bahçeli**, Harran Belediye Başkanı'nın kılıç hediyesini kabul ettikten sonra bir süre locada dinlendi. Çay-kahve içmedi. Su içmeyi tercih etti. Zaten 15 dakika önceden Genel Kurul salonuna girdi.

MECLİS BAŞKANI ÖNCE DEN KONTROL ETTİ

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın gelişini beklerken, bakanlarla ve milletvekilleriyle sohbet ettik. AK Parti Grup Başkanvekili **Özlem Zengin**'e, “**Meclis'i özlemişim**” dedim. “**Aynen, ben de öyle**” diye karşılık verdi. Adalet Bakanı **Abdulhamit Gül** ise kilo vermişti. “**Biraz kilo verdim. Ama devam edeceğim**” dedi. Meclis Başkanı **Mustafa Şentop** ise oturum başlamadan 15 dakika önce Genel Kurul salonunu kontrol etti.

AZERBAYCAN BÜYÜKELÇİSİ

AK Parti Konya Milletvekili **Orhan Erdem** yakasına Türkiye ve Azerbaycan bayraklarının bulunduğu bir rozet takmıştı. “**Azerbaycan'la dayanışma adına, Azerbaycan dostluk grubu üyeleri olarak bu rozeti taktık**” dedi. Zaten kordiplomatik locasında da tek bir büyükelçi vardı. Pandemi nedeniyle diğer ülkelerin büyükelçileri davet edilmezken, Meclis Başkanı **Mustafa Şentop** sadece Azerbaycan Büyükelçisi **Hazar İbrahim**'i davet etmişti. Bu da önemli bir mesajdı.

ERDOĞAN'LA DİYALOG

Cumhurbaşkanı **Erdoğan** meclise geldiğinde AK Parti milletvekilleri kapıda kalabalık bir karşılama yapıyorlardı. Pandemi nedeniyle karşılamaya izin verilmedi. Ama yine de bir yoğunluk yaşandı. Meclis Başkanı **Şentop** tarafından karşılanan **Erdoğan**, Genel Kurul salonuna doğru yürürken, milletvekilleriyle diyaloga girdi. Eski Şanlıurfa milletvekili **Halil İbrahim Çelik**'e “**Eski milletvekillerini içeri almıyorlar mı?**” diye seslendi.

GENEL KURUL SALONUNDAN İZLENİMLER

Parlamentar sistemde bakanlar kurulu üyeleri hükümet sıralarına otururlardı. Ancak başkanlık sistemi olunca bakanlar locada yerlerini almışlardı. Yüksek yargı organlarının başkanları ile İYİ Parti Genel Başkanı **Meral Akşener** de oturumu locadan izledi. **Koray Aydın**'ın kurultaydaki liste darbesi nedeniyle sıkıntılı günler yaşayan İYİ Parti'de **Meral Akşener**'i beklediğimden daha sakin buldum.

KORAY AYDIN YERİNİ KORUDU

Dün İYİ Parti'de önce grup başkanvekillikleri için seçim yapıldı. Kurultaydaki liste operasyonuna tepki gösteren 9 milletvekili toplantıya katılmadı. **Koray Aydın** yeni başkanlık divanında ise yerini korudu. **Akşener**, **Koray Aydın**'ı devre dışı bırakmayı göze alamadı. Çünkü **Koray Aydın**'ın da teşkilatlar üzerinde bir gücü var. Ama **Koray Aydın** olduğu sürece İYİ Parti'de kriz bitmez. İYİ Parti'yi çok dikkatli bir şekilde takip etmekte çok yarar var. Çünkü İYİ Parti önemli gelişmelere gebe. Partide testi çatladı, dışarıya su sızdırmaya başladı.

AKŞENER, ERDOĞAN'I DİKKATLİ BİR ŞEKİLDE DİNLEDİ

Meral Akşener, Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın konuşmasını dikkatli bir şekilde izledi. İsrail-Filistin bölümüne geçince **Erdoğan**'ın konuşma metnini istedi. Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü **İbrahim Kalın** üzerinde notlar aldığı konuşma metninin bulunduğu kitapçığı **Akşener**'e verdi.

İYİ PARTİLİLER DE AYAĞA KALKTI

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**, Genel Kurul salonuna girince AK Parti ve MHP'liler ayağa kalkarak karşıladı. İYİ Partililer ilk başta küçük bir tereddüt yaşamalarına rağmen ayağa kalktılar. İYİ Partililer doğru olanı yaptı. Çünkü o saygı **Erdoğan**'ın şahsından ziyade Türkiye Cumhuriyeti'nin Cumhurbaşkanı'na gösteriliyor. Beklediği gibi, CHP'liler ayağa kalkmadı. İYİ Parti ile CHP arasındaki fark bu.

Türkiye ile Yunanistan arasında gerilimin yatışmaya yüz tuttuğu bir dönemde, Doğu Akdeniz krizinin önemini koruduğu bir sırada Cumhurbaşkanı **Erdoğan**, Meclis kürsüsünden iç ve dış kamuoyuna önemli mesajlar verdi. **Erdoğan**'ın Meclis'i açış konuşmasının öznesi ise Ermenistan'ın Azerbaycan'a saldırısıydı.

CHP'LİLER ONU DAHİ ALKIŞLAMADILAR

CHP'lilerin Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın konuşmasını alkışlamamasını anlayışla karşılıyorum. Ancak cephede Azerbaycan ile Ermenistan savaşının sürdüğü bir sırada Türkiye Cumhuriyeti'nin Cumhurbaşkanı, dünya kamuoyuna Türkiye'nin

02.10.2020

Azerbaycan'a olan desteğini güçlü bir şekilde ilan ederken CHP'nin buna kayıtsız kalmasını yadırgadım. **Erdoğan**, “**Azerbaycanlı kardeşlerimizin işgal altındaki topraklarını kurtarma ve vatanlarını koruma mücadelelerinde yanlarında olduğumuzu belirtmek istiyorum**” deyince AK Partililer hararetle alkışlamaya başladılar. MHP'liler ve İYİ Partililer alkışlarıyla **Erdoğan**'a destek verdiler. Aslında o destek **Erdoğan**'a değil, onun sözleri üzerinden Azerbaycan davasına verilen bir destektir. **Erdoğan**'ın Azerbaycan'a destek mesajlarına AK Parti, MHP ve İYİ Parti milletvekilleri alkışlarıyla destek verdiler. CHP her defasında sessiz kalmayı tercih etti. Keşke onlar da alkışlasa, hem Azerbaycan'a önemli bir destek olur hem de bundan kendileri de kazançlı çıkarlardı.

Pandemi nedeniyle Meclis'in açılış resepsiyonu yapılmadı. Ama Cumhurbaşkanı **Erdoğan**, Meclis'ten ayrılırken iç politikaya ilişkin mesajlar verdi. İdam ve **Bahçeli**'nin Anayasa Mahkemesi'ne ilişkin önerisi hakkındaki sözlerini kast ediyorum.

Pandemi nedeniyle Meclis, eskiye oranla sakin bir açılış yaptı. Ama sakin geçmeyeceği belli. HDP'lilerin dokunulmazlığı nedeniyle Meclis'i gergin ve çalkantılı bir dönem bekliyor.

Dış ticarete bir terslik var

Esfender KORKMAZ

02 Ekim 2020

Açıklanan dış ticaret verilerine göre, Ağustos ayında genel ticaret sistemine göre ihracat yüzde 5,7 azaldı, ithalat yüzde 20,4 arttı.

2003 yılından Ağustos sonuna kadar geçen 17 yıl sekiz ayda toplam olarak 852,8 milyar dolar dış ticaret açığı verdik. Bu rakam bir yıllık GSYH hasılamızdan daha büyüktür.

Ayrıca gerçekten dış ticarete gariplikler yaşıyoruz.

Bu güne kadar başka ülkelerde yaşanmamış gariplikler yaşıyoruz. Bunların başında, TL'si dolar karşısında aşırı değerli iken de dış ticaret açığı vermişiz. Şimdi TL yüzde 40 daha değersiz hale geldi, yine de dış ticaret açığı veriyoruz. Oysaki ABD parası daha düşük değerde kalsın diye, Çin'le ve AB ile kur savaşı veriyor. Çünkü Milli paranın düşük değerde olması, ülkenin dış ticarete rekabet gücünü artırır. Bizde artırmadı, çünkü ihracat malı üretimi için önce ithalat yapmamız gerekiyor. İhracat malı üretiminde ithal girdi oranı yüzde 70 yüzde 80 dolayındadır. Söz gelimi Motorlu kara taşıtları ihracatımızda ilk sıradadır. Bu sene Ocak- Ağustos, 8 ayda 12,4 milyar dolar ihracat yapmışız. Ancak aynı 8 ayda, 7,7 milyar dolar da ithalat yapmışız.

Çoğu Çin'den olmak üzere 8 ayda 7,5 milyar dolarlık plastik eşya ithal etmişiz. Bu 7,5 milyar dolar yıl sonunda kadar 12 milyar dolara çıkar. ABD'de özel şirketlere olan 3,2 milyar dolar borcunu ödemeyen bir ülkenin yılda 12 milyar dolar plastik eşya ithal etmesinden daha yanlış ne olabilir? Ayrıca bu 8 ayda 1,7 milyar dolarlık da hububat ve unlu mamuller ithal etmişiz.

OCAK-AĞUSTOS EN ÇOK İHRACAT VE İTHALAT YAPILAN 20 FASIL (MİLYAR DOLAR)		
	İHRACAT	İTHALAT
Kazanlar,makinalar,mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler,bunların aksam ve parçaları	10,1	18,9
Motorlu kara taşıtları,tractörler,bisikletler,motosikletler ve diğer kara taşıtları,bunların aksam,parça, aksesuar	12,4	7,7
Elektrikli makine ve cihazlar,ses kaydetme-verme,televizyon görüntü ses-verme cihazları,aksam-parça-aksesuar	5,6	10,1
Demir ve Çelik	4,2	9,5
Plastikler ve mamüller	4,3	7,5
Kauçuk ve kauçuktan eşya	1,6	2,1
Hububat,un,nişasta veya süt müstahzarları,pastacılık ürünleri	1,3	1,7
Kağıt ve karton,kağıt hamurundan,kağıttan veya kartondan eşya	1,1	1,7

Bir diğer gariplikte Çin'le olan dış ticaretimizden ortaya çıkıyor...

Dış ticaret açığının üçte ikisini Çin'e ve Rusya'ya karşı vermişiz. Rusya'dan petrol ve gaz ithal ediyoruz. Ancak Avrupa bizden daha ucuz fiyata Rusya'dan doğal gaz ithal ediyor. Yapılması gereken birim fiyatları düşürmektir. En fazla dış ticaret açığını Çin'e karşı vermişiz. Çin'le olan dış ticaretimiz akıllara ziyan...

* Toplam ihracatımızın yüzde 41'i AB'ye yapmışız. AB'nin dış ticaret açığımızdaki payı yüzde 3.

* Toplam ihracatımızın yüzde 1,7'sini Çin'e yapmışız, ancak Çin'in dış ticaret açığımızdaki payı on kat daha fazla yüzde 30,3'tür.

* Avrupa'dan kısmen yatırım malı ve teknoloji ithal ediyoruz. Çin'den teknoloji ithalatımız yok.

OCAK-AĞUSTOS 8 AYLIK BAZI DIŞ TİCARET (MİLYAR DOLAR)				
	İHRACAT	İTHALAT	AÇIK	TOPLAM AÇIKTA PAYI (YÜZDE)
TOPLAM	102,3	135,3	33,0	100,0
AB	42,2	43,2	1,0	3,0
ÇİN	1,7	14,2	12,5	30,3
RUSYA	2,6	11,3	8,7	26,4

2018 yılında kur şoku yaşadık. 2019 yılında GSYH daraldı. Bu nedenle 2018 öncesi ve bu seneye bakarsak Türkiye dünyada en fazla cari açık veren 4 ülkedir. Eğer GSYH 'ya oranlarsak ilk sıraya çıkıyor.

DÜNYADA EN ÇOK CARİ AÇIK VEREN ÜLKELER :		
SIRA	ÜLKE	CARİ AÇIK (MİLYAR DOLAR)
1	AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ	462
2	İNGİLTERE	91
3	KANADA	55
4	TÜRKİYE	38
5	HİNDİSTAN	33
6	BREZİLYA	28
7	FRANSA	28
8	CEZAYİR	22
9	ARJANTİN	22
10	AVUSTRALYA	21

Dış ticarete açık vermek kader değil... Tek nedeni rasyonel olmayan politikalar ve yanlış yönetimdir.

02 Ekim 2020, Cuma

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi yoğun sorunlarla dolu dönemin en etkili çözüm aracıdır

Türkiye Büyük Millet Meclisi yeni dönem çalışmalarına başlarken, içine girilen zaman diliminin gereklerini göz önünde bulundurmalıyız. [Cumhurbaşkanı Erdoğan TBMM](#)'yi açış konuşmasında Türkiye Cumhuriyeti'ni bekleyen ve çözüm gerektiren sorunları ayrıntılı biçimde ele aldı. Bunları hiç unutmamamız gerekiyor.

Koronavirüs salgını

Ancak şu noktaları özellikle vurgulamalıyız... [Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi](#), yaşanan ve bazıları hiç beklenmeyen sorunların çözümüne ilaç gibi gelmiştir. Beklenmeyen sorunların başında tabii ki koronavirüs salgını geliyor. Sade Türkiye'yi değil tüm dünyayı adeta esir alan bu salgına karşı, Türkiye hiç umulmadık şekilde dünyanın adeta en hazırlıklı ülkesi olarak dikkat çekmiştir. Bunun nedenlerinden biri Cumhurbaşkanı Erdoğan önderliğindeki ekibin bilinçli davranışı ve başta şehir hastaneleri olmak üzere sağlık alanında yapılan yoğun yatırımlardır.

Dış sorunlar

Bazıları beklenmeyen dış sorunlarda ise, yine Cumhurbaşkanı Erdoğan liderliğinde Türkiye çözümsüzlüklere gömülmemiştir. gerek [Doğu Akdeniz](#)'de, gerek [Libya](#)'da Türkiye kararlılıkla diplomatik yolları harekete geçirmiş, haklılığı ile askeri gücünü aynı çizgide sergilemiştir. Şimdi de [Azerbaycan](#)'a verilen destek geniş kitlelerin de duygularını yansıtan bir eyleme dönüşmüştür.

02.10.2020

Bahçeli'nin katkısı

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin hiç aksamadan ve çok etkin biçimde yürümesinde [MHP](#) Genel Başkanı [Devlet Bahçeli](#)'nin katkısı unutulmamalıdır. 15 Temmuz 2016 darbe girişiminden bu yana Bahçeli hiç tavizsiz bir destekle sistemin sağlıklı yürümesine büyük katkılar sağlamıştır. TBMM'nin yeni çalışma döneminin ülkeye hayırlı olması hepimizin dileğidir.